

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W STARACHOWICACH**

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE STARACHOWICKIM
W 2015 ROKU**

STARACHOWICE 2016

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
1. Ogólne założenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim	4
1.1 Cele monitoringu	4
1.2 Podstawowe pojęcia i definicje	5
1.3 Charakterystyka obszaru objętego monitoringiem	6
1.4 Wykorzystane źródła danych	8
2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy	8
2.1 Liczba bezrobotnych ogółem	8
2.2 Bilans bezrobotnych	11
2.3 Stopa bezrobocia w powiecie starachowickim	15
2.4 Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących	16
2.5 Liczba bezrobotnych – podział wiekowy	17
2.6 Liczba długotrwale bezrobotnych	18
2.7 Liczba ofert pracy z wyszczególnieniem ofert subsydiowanych, wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej	21
3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych	22
3.1 Analiza zawodów deficytowych	22
3.2 Analiza zawodów zrównoważonych	24
3.3 Analiza zawodów nadwyżkowych	25
4. Analiza rynku edukacyjnego	26
4.1 Liczba bezrobotnych według poziomu wykształcenia	26
5. Analiza lokalnego rynku pracy na podstawie badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw	29
6. Prognoza rynku pracy	43
Spis tabel, wykresów i rysunków	46

Wstęp

Prowadzenie właściwej polityki rynku pracy wymaga dobrze działającego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Temu celowi powinien służyć ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 9 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (Dz. U. nr 69 z 2008 r., poz. 415 z późniejszymi zmianami) przygotowanie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach realizując powyższe zadanie opracował Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie starachowickim w 2015 r. Głównym założeniem opracowania jest zbiorcze zestawienie danych na temat struktury bezrobocia oraz zachodzących w niej zmian. Na jego podstawie można określić potrzeby kadrowe pracodawców, co pozwoli na usprawnienie poradnictwa zawodowego oraz wyznaczenie odpowiednich kierunków oferty szkoleniowej dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Przy opracowaniu Monitoringu wykorzystane zostały dane zgromadzone w systemie Syriusz (m. in. dane na temat liczby zarejestrowanych bezrobotnych, zgłoszonych wolnych stanowisk pracy, miejscach aktywizacji zawodowej) oraz wyniki badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw.

Zakres tematyczny Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim w 2015 r. dotyczy zawodów i specjalności określonych w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz tych najbardziej poszukiwanych przez pracodawców.

Monitoring został podzielony na 6 rozdziałów. Każdy z nich zawiera analizę diagnostyczną określonych elementów rynku pracy w 2015 roku. W ostatnim rozdziale przedstawiona została prognoza sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2016 roku.

1. Ogólne założenia metodyczne prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim.

1.1. Cele monitoringu.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim stanowi całościową analizę lokalnego rynku pracy, zawiera dane statystyczne, których zestawienie i opis posłuży realizacji określonych celów. Głównym założeniem niniejszego opracowania jest zebranie informacji, które dotyczą struktury bezrobocia w powiecie starachowickim oraz zmian w niej zachodzących. Dane zebrane przez Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach mogą pomóc w określeniu potrzeb kadrowych pracodawców, wyzwań jakie stawia rynek pracy przed osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, ustalić pożądane i przydatne na lokalnym rynku pracy wykształcenie oraz kwalifikacje oraz dokonać prognozy zjawisk zachodzących w obszarze polityki społecznej. Wszystko to daje możliwość stworzenia odpowiedniej oferty szkoleniowej i edukacyjnej dla osób bezrobotnych, wdrożenia odpowiednich programów aktywizacji zawodowej. Pozwoli to na usprawnienie działań w zakresie poradnictwa zawodowego.

Mając powyższe na uwadze, należy uznać, że informacje zawarte w Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim powinny pomóc w:

- określeniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy;
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w powiecie;
- określeniu zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy szkoleń dla osób bezrobotnych;
- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie doradcom zawodowym zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz wskazanie zawodów, na które maleje zapotrzebowanie;
- wskazywaniu zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy, które mogą być wykorzystane przez szkoły zawodowe i ponadgimnazjalne w procesie kształcenia młodzieży;
- pomocy w planowaniu działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

1.2. Podstawowe pojęcia i definicje.

Aby prawidłowo opracować całościowy dokument zawierający opis sytuacji na rynku pracy w powiecie starachowickim, należy określić czym jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz podać podstawowe pojęcia z nim związane.

Zgodnie z definicją podaną w raporcie pt. „*Ostateczna wersja metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*” opracowanym przez Instytut Nauk Społeczno – Ekonomicznych w Łodzi, monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy dotyczących popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych i kształcenia zawodowego.

Kluczowym pojęciem związanym z niniejszą analizą jest pojęcie zawodu. Zawód został zdefiniowany jako zbiór zadań wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami poprzez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. W niniejszej analizie wyróżniono trzy typy zawodów:

- zawód deficytowy – to taki, na który na rynku pracy występuje większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie;
- zawód zrównoważony – to taki, na który na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby osób bezrobotnych w tym zawodzie;
- zawód nadwyżkowy – to taki, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W celu uporządkowania nazewnictwa stworzono *Klasyfikację zawodów i specjalności*, która ma służyć również ujednoczeniu nazewnictwa zawodów i specjalności występujących w gospodarce i na rynku pracy, racjonalnemu planowaniu obsługi rynku pracy oraz określeniu jego struktury zawodowej. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu, z uwzględnieniem dwóch aspektów kwalifikacji tj. ich poziomu i specjalizacji.

Na obecnym rynku pracy, który wymaga coraz większej elastyczności, tworzą się nowe potrzeby i wymagania ze strony pracodawców oraz pracobiorców. Naprzeciw nim stara się wychodzić Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach. Wspiera on firmy działające na lokalnym rynku w tworzeniu nowych stanowisk pracy, a także daje możliwość wspieranego zatrudnienia osób

bezrobotnych na stanowiskach pracy, które kreowane są przez pracodawców. Dużą wagę przywiązuje się także do zwiększania szans osób bezrobotnych na uzupełnianie lub podnoszenie swoich kwalifikacji i umiejętności zawodowych, które są niezbędne przy podejmowaniu pracy.

Podjęcie zatrudnienia zawsze wiąże się z posiadaniem odpowiednich kwalifikacji (wiedzy), umiejętności (zdolności wykonywania odpowiednich zadań w ramach zawodu) i uprawnień (dodatkowe kwalifikacje zawodowe uzyskane w drodze certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów, praktyki). Przydatnych do realizacji składowych zadań zawodowych.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien zawierać zarówno zestawienia liczbowe dotyczące osób bezrobotnych (w tym osób długotrwale bezrobotnych tj. pozostająca bez pracy powyżej 12 miesięcy od dnia zarejestrowania się w urzędzie pracy; bezrobotnych absolwentów tj. osób bezrobotnych do upływu 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie czy innym dokumencie potwierdzającym ukończenie szkoły lub zaświadczenie o ukończeniu kursu) jak również analizę dostępnych ofert pracy czyli zgłoszonych przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy wolnych miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu znalezienia odpowiedniego pracownika.

1.3. Charakterystyka powiatu starachowickiego objętego monitoringiem.

Powiat starachowicki jest jednym z trzynastu powiatów w województwie świętokrzyskim. Powiat zajmuje powierzchnię 523,4 km², zamieszkuje go ok. 94 tys. osób. W skład powiatu wchodzi pięć gmin: Starachowice (gmina miejska, ok. 51 000 mieszkańców), Brody (gmina wiejska, ok. 11000 mieszkańców), Mirzec (gmina wiejska, ok. 8500 mieszkańców), Pawłów (gmina wiejska, ok. 15500 mieszkańców) oraz Wąchock (gmina wiejsko – miejska, ok. 7500 mieszkańców).

Rysunek 1. Podział administracyjny Powiatu starachowickiego.

Źródło: Mapa dostępna pod adresem internetowym: http://www.kupsprzedaj.pl/mapa/swietokrzyskie_starachowicki.

Starachowice są trzecim co do wielkości miastem w województwie świętokrzyskim. Powiat ma charakter przemysłowo – rolniczy. Przemysł jest skupiony głównie w Starachowicach, natomiast rolnictwo opiera się na małych gospodarstwach rodzinnych. W powiecie starachowickim żywe są tradycje przemysłowe sięgające XIX wieku. Rozwijał się przemysł hutniczy, metalurgiczny. W okresie międzywojennym w Starachowicach istniały zakłady zbrojeniowe. Po zakończeniu II wojny światowej w Starachowicach powstała Fabryka Samochodów Ciężarowych STAR, działały zakłady przemysłu drzewnego, topienia bazaltu, zakłady mięsne. Obecnie przemysł opiera się o małe i średnie przedsiębiorstwa. Do tradycji motoryzacyjnych nawiązuje fabryka autobusów MAN BUS Sp. z o. o., nadal istnieją zakłady mięsne i topienia bazaltu. Na terenie powiatu starachowickiego prowadzi działalność ok. 4.500 podmiotów gospodarczych o bardzo zróżnicowanych pod względem wielkości, profilu działalności i poziomie zatrudnienia.

Najważniejszym ośrodkiem gospodarczym w powiecie są Starachowice, gdzie ulokowała się zdecydowana większość podmiotów działających w różnych sferach gospodarki.

Starachowice to znaczący w województwie świętokrzyskim ośrodek administracyjny i przemysłowy. Wieloletnie tradycje przemysłu metalowego, metalurgicznego i drzewnego coraz wyraźniej ustępują bardziej zróżnicowanej gospodarce. Poza branżą samochodową i maszynową rozwijają się inne dziedziny wytwórczości, np. przetwórstwo mięsne, produkcja materiałów budowlanych, mebli i obuwia, a także usługi transportowe.

Dzięki dywersyfikacji przemysłowej w poszczególnych sektorach nastąpił rozwój ceramiki sanitarnej, poligrafii, elektrotechniki oraz przemysłu tekstylnego. Prężnie działa Starachowicka Strefa Ekonomiczna „Starachowice”. Rolnictwo natomiast nie odgrywa dużej roli, głównie ze względu na niską jakość gleby oraz rozdrobnione gospodarstwa rolne. W ostatnich latach coraz prężniej działa turystyka oraz gospodarstwa agroturystyczne. W strukturze powiatu starachowickiego 51,45 % liczby mieszkańców stanowią kobiety. Ponad połowa mieszkańców powiatu mieszka w miastach (Starachowice, Wąchock). Wśród mieszkańców przeważają osoby starsze w wieku 55 – 59 lat, 60 – 64 lat oraz 30 – 34 lat. Na terenie powiatu starachowickiego działają szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne. Nie ma żadnej szkoły wyższej. Przeważają osoby z wykształceniem zawodowym, policealnym i średnim zawodowym oraz z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

1.4. Wykorzystane źródła danych.

Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych wymaga zebrania wielu danych. Dlatego też w celu opracowania monitoringu Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach wykorzystał dane gromadzone w systemie Syriusz. System ten stanowi podstawowe źródło wiedzy na temat liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, zgłoszonych wolnych miejscach pracy, miejscach aktywizacji zawodowej, struktury bezrobocia. W opracowaniu monitoringu posłużyły także wyniki badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw z Powiatu starachowickiego.

2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy.

2.1. Liczba bezrobotnych ogółem.

Bezrobocie to zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia. Bezrobocie oznacza brak równowagi między stroną podażową a stroną popytową na rynku pracy.

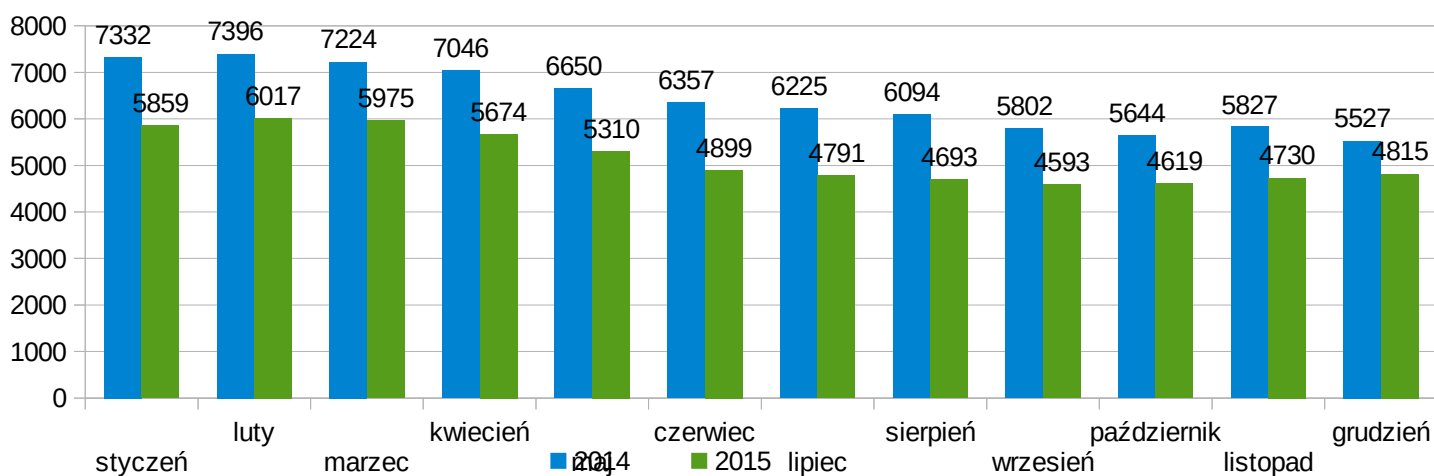
Na dzień 31 grudnia 2015 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach zarejestrowanych było 4815 osób, w tym 2276 kobiet, a także 332 osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Uprawnienia do pobierania zasiłku posiadało 731 osób. W porównaniu do stanu z ostatniego dnia grudnia 2014 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 712 osób, natomiast w porównaniu do stanu na dzień 31 stycznia 2015 r. zmniejszyła się o 1044 osoby.

Tabela 1. Poziom bezrobocia w powiecie starachowickim od XII 2014 r. do XII 2015 r.

Miesiąc	Liczba bezrobotnych
Grudzień 2014	5527
Styczeń 2015	5859
Luty 2015	6017
Marzec 2015	5975
Kwiecień 2015	5674
Maj 2015	5310
Czerwiec 2015	4899
Lipiec 2015	4791
Sierpień 2015	4693
Wrzesień 2015	4593
Październik 2015	4619
Listopad 2015	4730
Grudzień 2015	4815

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice.

Wykres 1. Ilość osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2014 oraz 2015 r. (porównanie rok do roku).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice.

Tabela 2. Dynamika przyrostu bezrobocia w Powiecie starachowickim na tle województwa świętokrzyskiego oraz kraju.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych wg stanu na koniec w tys.:		Dynamika (2:1) [%]
	2014 r.	2015 r.	
powiat starachowicki	5527	4815	114,8
województwo świętokrzyskie	75,4	66,1	114
Polska	1825,2	1564,2	116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice.

Z danych zawartych powyżej wynika, że rok 2015 był rokiem spadku bezrobocia w porównaniu do roku 2014. Tendencja spadkowa utrzymuje się zarówno w powiecie starachowickim, województwie świętokrzyskim jak i w całej Polsce. Najmniejszą ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych odnotowane we wrześniu 2014 r., było ich 4593, z czego 2261 stanowiły kobiety. Wśród nich 1870 osób było z terenów wiejskich, a aż 983 osoby nie posiadały żadnych kwalifikacji zawodowych.

Tabela 3. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) była największa w 2015 r.

KOD	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	392
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	173
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	149
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	132
7112	Murarze i pokrewni	127
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	127
5120	Kucharze	121
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	114
7222	Ślusarze i pokrewni	106
9313	Robotnicy wykonujący prace w budownictwie ogólnym	82
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	80
3115	Technicy mechanicy	76
4321	Magazynierzy i pokrewni	74
5141	Fryzjerzy	74

7412	Elektromechanicy i elektrycy	73
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	71
5153	Gospodarze budynków	69
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	68
2631	Ekonomiści	65
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	64

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Wśród zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w PUP Starachowicach na koniec 2015 r., największą grupę stanowili sprzedawcy sklepowi (392 osoby). Na kolejnych miejscach plasują się przedstawiciele zawodów przemysłowych, tj. mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych (170), ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni (149). Dużą grupę stanowią także piekarze, cukiernicy i pokrewni (128 osób). Poza kilkoma pozycjami, zawody znajdujące się w powyższym zestawieniu wymagają znajomości branży, posiadania odpowiednich umiejętności i uprawnień, wykształcenia kierunkowego i doświadczenia zawodowego.

2.2 Bilans bezrobotnych.

Bilans osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach szacowany jest na podstawie danych dotyczących „napływu” i „odpływu” w ciągu roku, gdzie „napływ” rozumiany jest jako ilość osób bezrobotnych rejestrujących się w danym miesiącu, a „odpływ” jako ilość osób bezrobotnych wyrejestrowujących się w danym miesiącu z ewidencji urzędu.

W trakcie 2015 r. status bezrobotnego straciło łącznie 8391 osób, w tym 3825 kobiet. Najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni wyłączeni z ewidencji z powodu podjęcia pracy – 4724 osoby (56,3%), w tym 2189 kobiet.

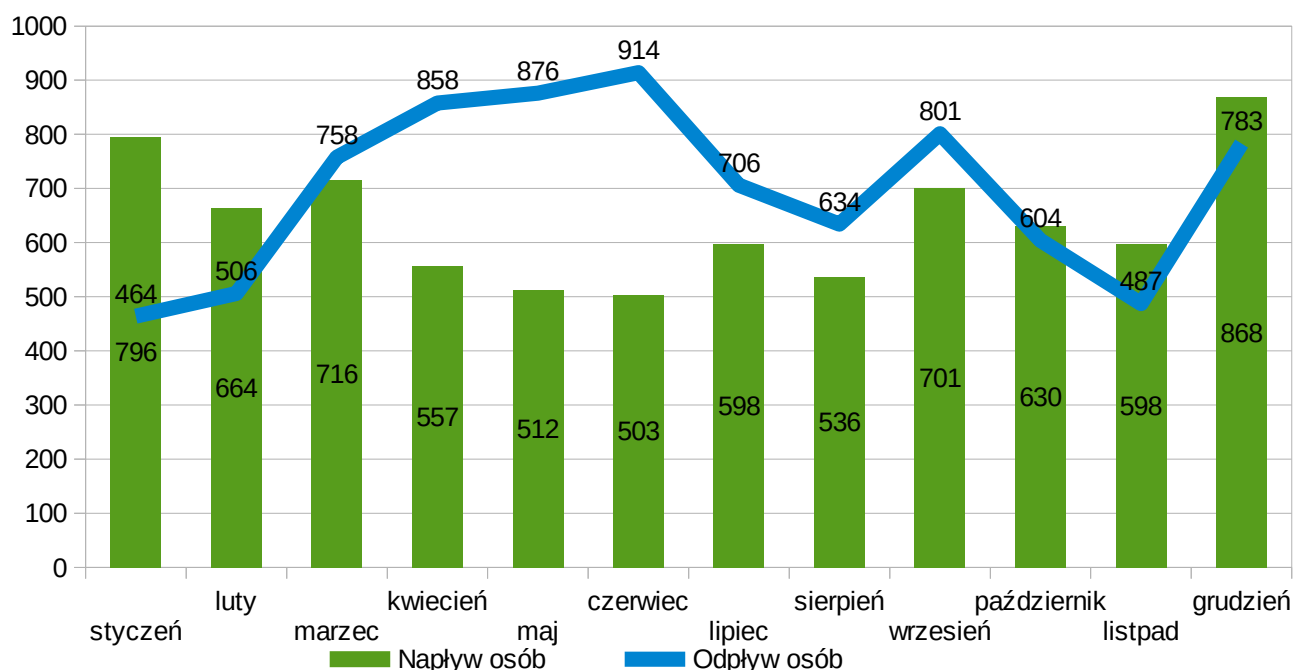
Tabela 4. Napływ i odpływ bezrobotnych w 2015 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ogółem
Napływ	796	664	716	557	512	503	598	536	701	630	598	868	7 679
Odpływ	464	506	758	858	876	914	706	634	801	604	487	783	8 391

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

Wykres 2. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w powiecie starachowickim w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

Analiza płynności bezrobotnych, która obejmuje nowe rejestracje osób bezrobotnych oraz wyłączenia z ewidencji, wskazuje, że napływ bezrobotnych w 2015 r. był mniejszy od odpływu o 712 osób. Analizując poszczególne grupy bezrobotnych, możemy stwierdzić, że w każdej z nich wyłączeń było więcej niż rejestracji. Najkorzystniej wypadła grupa osób długotrwale bezrobotnych, ponieważ z ewidencji wyłączono o 644 osób więcej, niż zarejestrowało się. Najmniej korzystna sytuacja miała miejsce wśród bezrobotnych w wieku do 25 lat. W tej grupie wyrejestrowało się o 21 osób mniej w porównaniu do liczby osób zarejestrowanych.

Do najważniejszych przyczyn rejestracji w 2015 r. można zaliczyć:

- ukończenie szkoły,
- zakończenie wykonywania pracy,
- zwolnienie z przyczyn dotyczących pracodawcy,
- zakończenie prac interwencyjnych.

Wyłączenia z ewidencji w 2015 r. najczęściej spowodowane były:

- podjęciem pracy,

- odmową podjęcia pracy,
- brakiem gotowości do podjęcia pracy,
- dobrowolną rezygnacją ze statusu osoby bezrobotnej,
- podjęciem nauki,
- otrzymaniem zasiłku stałego bądź renty,
- nabyciem prawa do emerytury.

Tabela 5. Dynamika napływu i odpływu bezrobotnych w powiecie starachowickim.

Wyszczególnienie	Napływ		Dynamika 2015/2014 [%]	Odpływ		Dynamika 2015/2014 [%]
	2014 r.	2015 r.		2014 r.	2015 r.	
Powiat starachowicki	9064	7679	84,7%	8194	8391	102,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice.

Poniżej przedstawiono grupy zawodów, które najczęściej posiadały osoby bezrobotne rejestrujące się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Starachowicach.

Tabela 6. Grupy zawodów, w których napływ bezrobotnych był największy w 2015 r.

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (napływ w okresie)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	605
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	195
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	191
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	190
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	188
5120	Kucharze	185
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	163
7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	139
7222	Ślusarze i pokrewni	138
7112	Murarze i pokrewni	129
3115	Technicy mechanicy	126
4110	Pracownicy obsługi biurowej	123
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	122
4321	Magazynierzy i pokrewni	117
5141	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	109

3220	Dietetycy i żywieniowcy	107
5141	Fryzjerzy	97
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	96
2631	Ekonomiści	92
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	88

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Powyższa tabela pokazuje, że największy „napływ” osób bezrobotnych w ciągu całego okresu sprawozdawczego był w zawodzie sprzedawca sklepowy (605 osób), następne miejsce zajmują osoby bezrobotne w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych (195 osób) dalej mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych (191 osób), piekarze, cukiernicy i pokrewni (190 osób), ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni (188 osób), kucharze (185 osób).

Tabela 7. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2015 r.

KOD	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik płynności bezrobotnych
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	3,00
2512	Specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych	3,00
3139	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani	3,00
8113	Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców	3,00
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	2,50
8213	Monterzy sprzętu elektronicznego	2,33
2433	Specjaliści ds. sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	2,00
2440	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości	2,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	2,00
2651	Artyści plastycy	2,00
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	2,00
3522	Operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych	2,00
5152	Pracownicy usług domowych	2,00
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	2,00
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	2,00
7133	Robotnicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewne	2,00

7322	Drukarze	2,00
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	2,00
8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	2,00
8311	Maszyniści kolejowi i metra	2,00

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

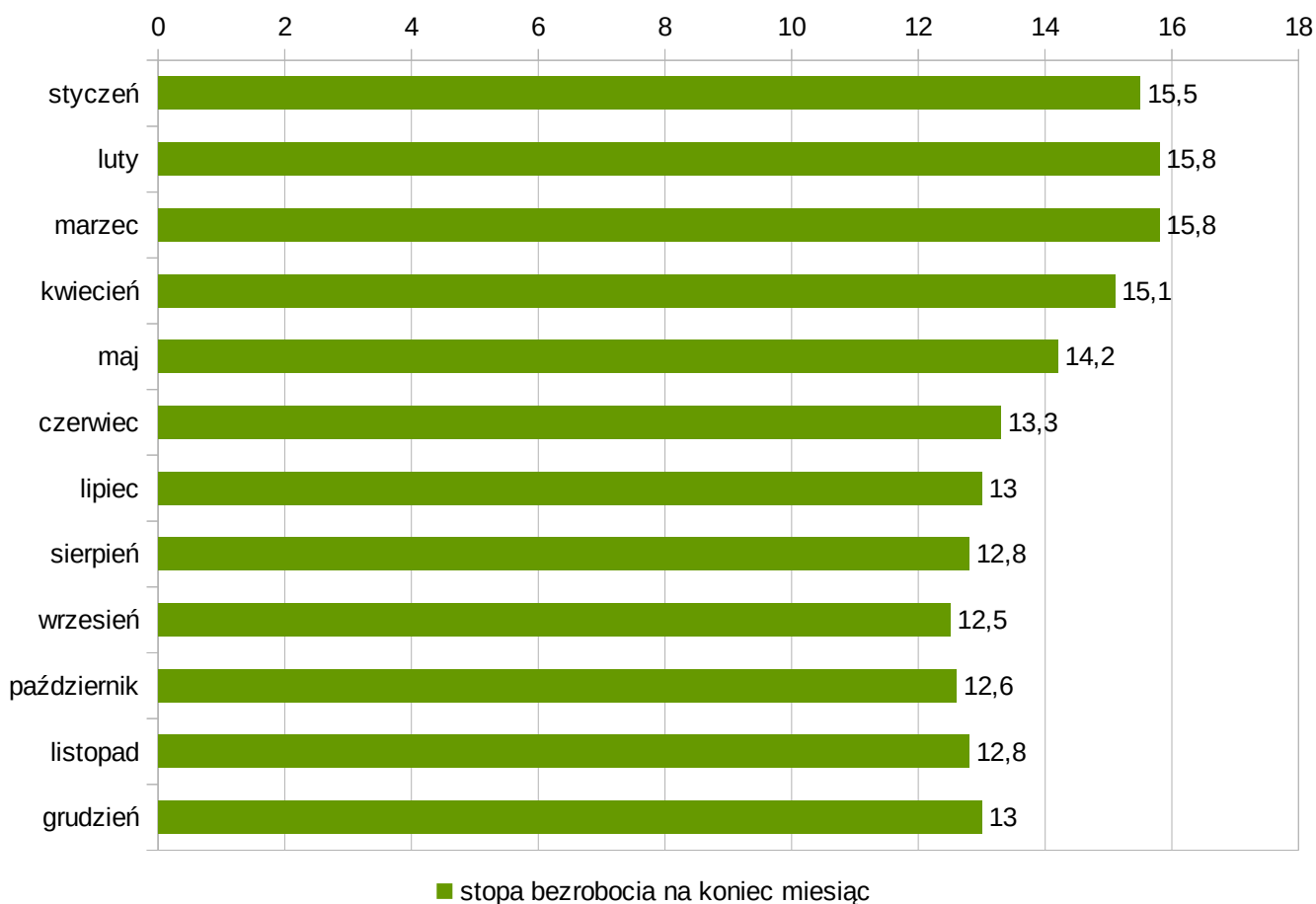
Prezentowane w powyższej tabeli mierniki wskazują na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów. Spośród wszystkich zawodów najwyższy wskaźnik płynności wykazano w zawodach: doradcy finansowi i inwestycyjni, specjaliści do spraw rozwoju systemów informatycznych, kontrolerzy procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani.

2.3. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia jest to wyrażony w procentach stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo.

Stopa bezrobocia w powiecie starachowickim na koniec grudnia 2015 r. wynosiła 13,0% i była niższa o 1,9% od stopy bezrobocia na koniec grudnia 2014 r. W tym samym okresie (koniec grudnia 2015 r.) w województwie świętokrzyskim wynosiła 12,5%, a w Polsce 9,8%.

Wykres 3. Zmiany zachodzące w stopie bezrobocia w powiecie starachowickim w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

2.4. Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących

Poprawa koniunktury na rynku pracy nie oznacza tylko spadku liczby osób zarejestrowanych w Urzędach Pracy. Widać ją także w liczbie osób poprzednio pracujących rejestrujących się w PUP. Zestawiając ilość osób, które się rejestrowały w PUP w Starachowicach w 2015 r. oraz ilość bezrobotnych poprzednio pracujących widać, że dane te nie różnią się od siebie zbyt wiele. Przykładowo w styczniu 2015 r. zarejestrowało się 796 osób, z czego 714 poprzednio pracowało. W grudniu różnica jest większa 868 osób się zarejestrowało, a 705 pracowało przed rejestracją. Wiąże się to zapewne z rejestracją absolwentów, którzy zwlekali z rejestracją w PUP. Jednak w tym samym miesiącu, było zarejestrowanych aż 1438 osób, które nie posiadały doświadczenia zawodowego.

Tabela 8. Napływ osób bezrobotnych poprzednio pracujących w 2015 r.

Miesiąc	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ogółem
Liczba bezrobotnych poprzednio pracujących	714	593	645	486	439	428	509	457	590	542	525	705	663

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

2.5. Liczba bezrobotnych – podział wiekowy

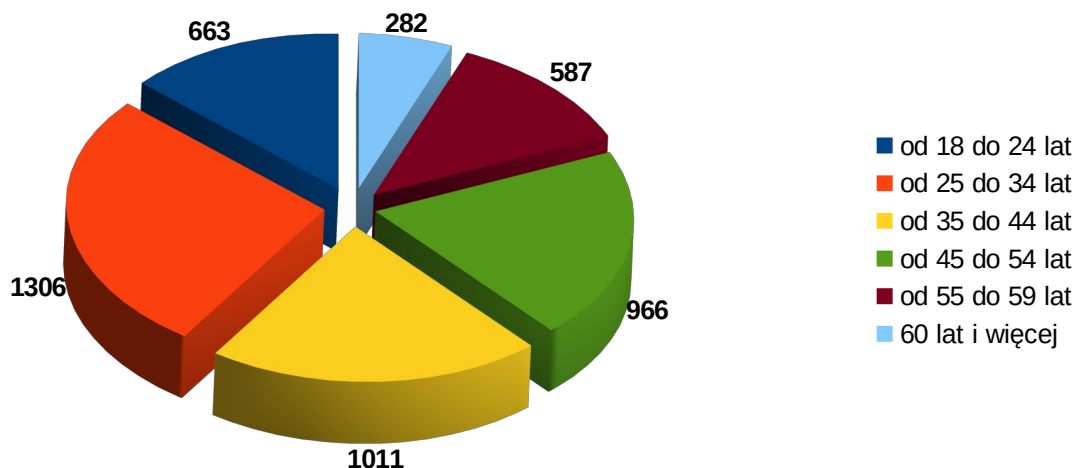
Wiek jest jednym z ważniejszych czynników, które mają wpływ na możliwości związane z podjęciem zatrudnienia przez osoby bezrobotne. Jak wiadomo pracodawcy nie powinni kierować się wiekiem kandydatów, decydując się na ich zatrudnienie w swoim zakładzie pracy. Praktyka jest, niestety inna. Często powodem niezatrudnienia kandydata jest właśnie „niewłaściwy” wiek osoby poszukującej pracy. Oczywiście pracodawca jako powód odmowy podaje wówczas każdy inny powód.

Struktura bezrobotnych w grupach wiekowych od lat nie ulega zmianom. Najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych jest w grupie wiekowej 25 – 34 lata, podobnie jak w latach poprzednich. Utrzymywanie się tak dużej liczby osób bezrobotnych w tej kategorii wiekowej jest niepokojące, bowiem przeważają tu osoby dobrze wykształcone, posiadające zawód, które są w pełni możliwości rozwojowych. Następną grupą to osoby w wieku 35 – 44 lata. Na ogół w tej grupie wiekowej najwięcej jest osób posiadających doświadczenie zawodowe i kwalifikacje zawodowe. Osoby te aktywnie poszukują pracy, chętnie korzystają ze szkoleń, interesują się otwarciem własnej działalności gospodarczej. Trzecia kategoria to osoby w grupie wiekowej 45 – 54. Wśród osób z tej kategorii wiekowej w PUP w Starachowicach przeważają osoby długotrwale bezrobotne, o niewysokich kwalifikacjach zawodowych. Osobom tym trudno odnaleźć się na rynku pracy. Czwarta kategoria to osoby w wieku 18 – 24 lat. Do grupy tej należą m. in. absolwenci szkół ponadgimnazjalnych. Osoby te mogą liczyć głównie na staże. Pracodawcy nie są zainteresowani zatrudnianiem osób w tym wieku ze względu na brak doświadczenia zawodowego. Wiele z osób będących w tej kategorii wiekowej rozpoczyna naukę w szkołach wyższych i przestaje być klientami Urzędu. Najmniej osób rejestruje się w przedziałach wiekowych: 55 – 59 oraz 60 – 64.

Osobom z opisanych powyżej kategorii bardzo trudno jest znaleźć zatrudnienie ze względu na zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe. Nie posiadają często odpowiednich uprawnień, co

często przekłada się na długą przerwę w karierze zawodowej w wyniku czego pracodawcy nie chcą zatrudniać takich osób.

Wykres 4. Struktura osób bezrobotnych według wieku w powiecie starachowickim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Starachowicach.

2.6 Liczba osób długotrwale bezrobotnych

Niepokojącą cechą polskiego rynku pracy jest systematyczne powiększanie się liczby osób długotrwale bezrobotnych tj. przebywających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Osobami długotrwale bezrobotnymi stają się osoby w pełni sił życiowych. Wydłużająca się bezczynność zawodowa zmniejsza szanse tej grupy na skuteczną aktywizację zawodową. Często takie osoby „poddają się” i nie szukają zatrudnienia, nie myślą o przekwalifikowaniu się, czy też zdobyciu nowych nowych umiejętności. Osoby długotrwale bezrobotne powinny otrzymywać szerszą pomoc, nie tylko od urzędów pracy ale też np. organów samorządu wszystkich szczebli. Poniższa tabela pokazuje strukturę osób długotrwale bezrobotnych według kilku kategorii.

Tabela 9. Struktura długotrwale bezrobotnych według płci, wieku, wykształcenia.

Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych
według płci	
kobieta	1249
mężczyzna	1404
według wieku	
18-24 lat	208
25-34 lat	634
35-44 lat	623
45-54 lat	620
55-59 lat	381
powyżej 60	187
według wykształcenia	
wyższe	298
policealne i średnie zawodowe	561
licealne	250
zasadnicze zawodowe	904
gimnazjalne, podstawowe	640
	ogółem: 2653

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice

W powiecie starachowickim wśród osób długotrwale bezrobotnych przeważają mężczyźni (1404), najliczniejszą grupę osób długotrwale bezrobotnych stanowią osoby w grupie wiekowej 25 – 34 lat (634) oraz osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (904). Pracodawcy bardzo często poszukują pracowników posiadających wykształcenie zawodowe, a jednocześnie tak duża grupa osób pozostaje bezrobotnymi. Świadczy to o tym, że takim osobom bezrobotnym trudno jest powrócić na rynek pracy. Brak umiejętności, brak chęci na podniesienie kwalifikacji są najczęstszymi przyczynami pozostawania w rejestrach urzędu pracy. Dużą grupę osób długotrwale bezrobotnych stanowią osoby posiadające wykształcenie podstawowe i gimnazjalne. Pomoc jaką oferują tej grupie osoby urzędy pracy jest nie wystarczająca. Wydaje się, że do pomocy takim osobom powinny być zaangażowane organy samorządu lokalnego, organizacje pozarządowe itp.

Tabela 10. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2015 r.

KOD	Elementarne grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	100,00
2142	Inżynierowie budownictwa	100,00
2166	Projektanci grafiki i multimedialnych	100,00
2262	Lekarze dentyści specjaliści (ze specjalnością II stopnia lub tytułem specjalisty)	100,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	100,00
2352	Nauczyciele szkół specjalnych	100,00
2423	Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi	100,00
2440	Specjaliści ds. rynku nieruchomości	100,00
2514	Programiści aplikacji	100,00
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	100,00
2651	Artyści plastycy	100,00
2655	Aktorzy	100,00
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	100,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	100,00
3152	Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni	100,00
3211	Operatorzy aparatury medycznej	100,00
3259	Średni personel ds. zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00
3321	Agenci ubezpieczeniowi	100,00
3431	Fotografowie	100,00
3436	Muzycy i pokrewni	100,00
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	100,00
4225	Pracownicy biur informacji	100,00
4322	Planiści produkcyjni	100,00
5112	Konduktorzy i pokrewni	100,00
5246	Wydawcy posiłków	100,00
5411	Strażacy	100,00
6112	Sadownicy	100,00
7113	Robotnicy obróbki kamienia	100,00
7116	Robotnicy budowy dróg	100,00
7215	Takielarze i monterzy konstrukcji linowych	100,00
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00

7321	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	100,00
7521	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	100,00
7534	Tapicerzy i pokrewni	100,00
7535	Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni	100,00
7543	Klasyfikatorzy wyrobów przemysłowych	100,00
8112	Operatorzy maszyn i urządzeń do przeróbki mechanicznej kopalin	100,00
9122	Czyściciele pojazdów	100,00
9214	Robotnicy wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie	100,00

Źródło: *Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.*

Na podstawie analizy powyższej tabeli, można stwierdzić, że wśród zawodów, posiadanych przez osoby długotrwale bezrobotne dominują zawody specjalistyczne, wymagające dobrej wiedzy i kierunkowego wykształcenia. Taki stan rzeczy wiąże się zapewne z zdezaktualizowanymi uprawnieniami do wykonywania pracy.

2.7. Liczba ofert pracy z wyszczególnieniem ofert pracy subsydiowanej, wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W 2015 r. Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach dysponował 3159 ofertami pracy, w tym 1012 ofert pracy było ofertami subsydiowanymi. Liczba pozyskanych miejsc pracy była wyższa o 1059 ofert w porównaniu do końca 2014 r. Najwięcej ofert zgłoszono w II kwartale 2015 r. - zgłoszono 1188 wolnych miejsc pracy, w tym propozycje pracy sezonowej – 596, pracy subsydiowanej - 400. Najmniej ofert zgłoszono w I kwartale – 470.

Tabela 11. Oferty pracy – wolne miejsca pracy, oferty subsydiowane-napływ w poszczególnych miesiącach 2015 r.

Miesiąc	Ilość zgłoszonych do PUP w Starachowicach ofert pracy	
	Ilość wolnych miejsc pracy	W tym miejsc subsydiowanych
Styczeń	92	23
Luty	234	75
Marzec	144	93
Kwiecień	400	150
Maj	369	161
Czerwiec	419	89
Lipiec	339	74

Sierpień	224	76
Wrzesień	196	121
Październik	406	67
Listopad	260	48
Grudzień	76	35
ogółem	3159	1012

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice.

3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest najważniejszym elementem monitoringu. Przedstawiany jest w informacjach sygnałnych (w ujęciu półrocznym) oraz w raportach rocznych. Celem rankingu jest zidentyfikowanie elementarnych grup zawodów charakteryzujących się deficytem, równowagą bądź nadwyżką na rynku pracy. Przedstawione poniżej zestawienie zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych nie daje jednak pełnego obrazu sytuacji na lokalnym rynku pracy ze względu na:

- bazowanie w analizie bezrobotnych wyłącznie na jednym zawodzie, a nie na kwalifikacjach;
- dołączanie ofert z internetu często rozdzielanych proporcjonalnie na wszystkie urzędy z rozdzielnika wojewódzkiego;
- pomijanie młodzieży zarejestrowanej jako „bez zawodu”, która nie uzyskała pełnych kwalifikacji i nie zdała wszystkich egzaminów kwalifikacyjnych;
- nie pełną informację o wolnych miejscach pracy, która trafia do urzędów pracy, ponieważ pracodawcy poszukując pracownika korzystają z różnych źródeł.

3.1. Analiza zawodów deficytowych.

Zawody maksymalnie deficytowe podane w rocznej informacji sygnałnej charakteryzują się wskaźnikiem dostępności ofert pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów na poziomie 0, co oznacza brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów.

Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2015 r.

Maksymalny deficyt*				
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek wolnych miejsc pracy

5221	Właściciele sklepów	4		0,00
8183	Operatorzy urządzeń pakujących i urządzeń do napełniania butelek	4	100,00	0,00
9612	Sortowacze odpadów	2		0,00
3141	Technicy nauk biologicznych (z wyłączeniem nauk medycznych)	1	100,00	100,00
4132	Operatorzy wprowadzania danych	1	100,00	100,00
4414	Technicy archiwisści i pokrewni	0	100,00	100,00

* W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych jest równa zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej dostępności ofert pracy.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Tabela 13. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 r.

Deficyt								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy
1323	Kierownicy ds. budownictwa	0,08	1,25	0,07			0,00	0,00
2433	Specjaliści ds. sprzedaży z wył. technologii inf.-komunikac.)	0,50	5,67	0,09	0,00	2,00	66,67	66,67
1221	Kierownicy ds. marketingu i sprzedaży	0,17	1,67	0,10		1,00	16,67	0,00
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	0,08	0,83	0,10		1,00	100,00	0,00
9334	Układacze towarów na półkach	0,47	2,25	0,19				0,00
7549	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej nie sklasyfikowani	0,08	0,25	0,33		1,00	0,00	0,00
2545	Sprzedawcy w	0,50	1,50	0,33	0,00	1,00	33,33	0,00

	stacji paliw							
3435	Aktorzy cyrkowi i pokrewni	0,92	2,58	0,35			0,00	0,00
1120	Dyrektorzy generalni i zarządzający	0,83	1,75	0,48	0,00	1,00		0,00
2145	Inżynierowie, chemicy i pokrewni	0,17	0,33	0,50			50,00	50,00
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,17	4,25	0,51	50,00	3,00	16,67	16,67
1321	Kierownicy ds. produkcji przemysłowej	0,25	0,33	0,75			0,00	0,00
2141	Inżynierowie ds. przemysłu i produkcji	3,00	3,83	0,78	0,00	1,10	37,50	37,50
7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1,17	1,33	0,88		1,25	37,50	12,50

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

3.2. Analiza zawodów zrównoważonych.

Oprócz zawodów deficytowych i nadwyżkowych tzw. zawody zrównoważone tj. odznaczające się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. W powiecie starachowickim do grupy tej należeli: drukarze.

Tabela 14. Grupa zawodów zrównoważonych w 2015 r.

Równowaga						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych miejsc pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy
7322	Drukarze	1,08	1,08	1,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

3.3. Analiza zawodów nadwyżkowych.

Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości, wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest większy niż mediana, z kolei wskaźnik płynności bezrobotnych oscyluje na poziomie poniżej 1 (napływ bezrobotnych przewyższa odpływ).

Tabela 15. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2015 r.

Maksymalna nadwyżka*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	6
2642	Dziennikarze	5
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	3
5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3

* W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy jest równa zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Zawody nadwyżkowe odznaczają się przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi powyżej 1,1. Bezrobocie długotrwałe kształtuje się powyżej mediany, z kolei wskaźnik płynności bezrobotnych przyjmuje wartości poniżej 1.

Tabela 16. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 r.

Nadwyżka								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średni omiesięczna liczba bezrobotnych	Średnio miesięczna liczba dostępnych miejsc pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych	Odsetek wolnych miejsc pracy
3255	Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	19,17	0,08	230,0	52,63	0,97	100,00	100,00
3113	Technicy elektrycy	17,83	0,17	107,00	55,00	0,86	100,00	100,00
4323	Pracownicy d/s transportu	3,75	0,08	45,00	75,00	0,75	100,00	100,00
7121	Dekarze	15,08	0,42	36,20	66,67	0,89	60,00	20,00
8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	5,17	0,17	31,00	66,67	0,75	50,00	0,00

7114	Betoniarze, zbrojarze i pokrewni	betoniarze	61,25	2,67	22,97	65,08	0,95	30,00	10,00
7123	Tynkarze i pokrewni		10,83	1,00	10,83	75,00	0,92	8,33	0,00
3436	Muzycy i pokrewni		0,83	0,08	10,00	100,00	0,00	100,00	0,00
9122	Czyściciele pojazdów		1,92	0,33	5,75	100,00	0,50	25,00	0,00
9412	Pomoce kuchenne		12,42	2,92	4,26	72,73	0,83	9,09	0,00
7111	Monterzy budowlanych i konserwatorzy budynków	konstrukcji	2,50	1,08	2,31	66,67	0,50	61,54	61,54

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

4. Analiza rynku edukacyjnego.

Posiadanie odpowiedniego wykształcenia może pomóc w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia. Pracodawcy poszukują osób odpowiednio wykształconych, posiadających kwalifikacje zawodowe oraz doświadczenie. Samo wykształcenie nie jest obecnie przepustką do otrzymania pracy. Absolwenci szkół powinni posiadać praktykę i doświadczenie w wybranym przez siebie zawodzie. W powiecie starachowickim działają szkoły publiczne kształcące młodzież w systemie dziennym, zaocznym i wieczorowym. Młodzież powiatu starachowickiego może kształcić się w liceach ogólnokształcących, technikach, szkołach policealnych oraz zasadniczych szkołach zawodowych. Na terenie powiatu działa także kilka szkół niepublicznych kształcących młodzież oraz dorosłych, którzy chcą podnieść swoje kwalifikacje w systemie zaocznym i wieczorowym. W powiecie starachowickim nie istnieje szkoła wyższa.

4.1. Liczba osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia.

Tabela 17. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach na koniec grudnia 2015 r.

Poziom wykształcenia	Ilość osób		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
gimnazjalne i poniżej	334	692	1 026
zasadnicze zawodowe	468	1 006	1 474
średnie ogólnokształcące	292	231	523
policealne i średnie zawodowe	529	610	1 139
wyższe	400	253	653
razem	2 023	2 792	4 815

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP Starachowice

W powiecie starachowickim najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe. Na drugim miejscu znajdują się osoby, które ukończyły szkoły policealne, na trzecim osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe. Najmniej zarejestrowanych jest osób, które posiadają wykształcenie średnie ogólnokształcące.

Pomimo, że pracodawcy poszukują pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym, trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy. Osoby pozostające w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Starachowicach należą do kategorii osób długotrwale bezrobotnych, są to często osoby starsze, nie są zainteresowane przekwalifikowaniem, czy też uzyskaniem nowych umiejętności. Podobnie jest z osobami bezrobotnymi posiadającymi wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Szkoły zbyt wolno dostosowują się do potrzeb rynku pracy. Najmniej zarejestrowanych jest osób z wykształceniem wyższym i średnim ogólnokształcącym. Tym osobom najłatwiej jest znaleźć pracę odpowiednią lub refundowaną przez urząd.

Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 r.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym poprzedzającym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)		Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym rok sprawozdawczy		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	Ogółem	Posiadający tytuł zawodowy	Stan na koniec XII 2014r.	Stan na koniec V 2015r.	Stan na koniec XII 2014r.	Stan na koniec V 2015r.	Ogółem	Posiadający tytuł zawodowy	Stan na koniec XII 2015r.	Stan na koniec XII 2015r.
zasadnicza szkoła zawodowa	71	41	25	22	38,03%	30,99%	90	90	28	31,11%
szkoła przysposabiająca do pracy	5	0	0	0	0,00%	0,00%	6		0	
technikum	289	55	67	33	23,18%	11,42%	122	122	52	42,62%
liceum ogólnokształcące	571	0	44	27	7,71%	4,73%	549		41	7,47%
liceum profilowane	6	0	4	3	66,67%	50,00%			3	
liceum	0	0	0	0					0	

uzupełniająca										
szkoła policealna	142	40	4	6	2,82%	4,23%	11	11	11	100,00 %

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące (571), następnie technika (289) oraz szkoły zawodowe (71). W stosunku do kończących szkoły na koniec 2015 r. najmniej absolwentów, którzy pozostali w rejestrze urzędu było absolwentami liceów ogólnokształcących. Absolwenci ci, najczęściej rozpoczęli dalszą naukę w szkołach pomaturalnych lub wyższych.

Tabela 19. Bezrobotni bez zawodu w 2015 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	W tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
ogółem	4 863	538	11,06%
Wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	1 030	211	20,49%
zasadnicze zawodowe	1 494	28	1,87%
średnie ogólnokształcące	530	147	27,74%
policealne i średnie zawodowe	1 146	102	8,90%
wyższe	663	50	7,54%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	233	20	8,58%
szkoła przysposabiająca do pracy			
technikum	249	73	29,32%
liceum ogólnokształcące	445	124	28,76%
liceum profilowane	46	18	39,13%
technikum uzupełniające	27	11	40,74%
liceum uzupełniające	1	0	0,00%
szkoła policealna	56	2	3,57%
wyższa	183	17	9,29%
brak danych źródłowych	3 623	269	7,42%

* Odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

5. Analiza lokalnego rynku pracy na podstawie badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw.

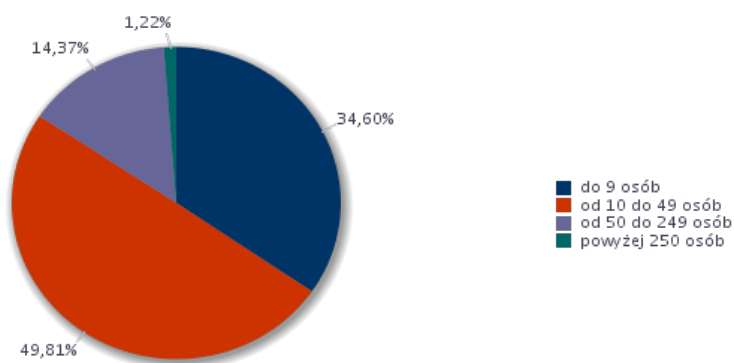
Nowa metodologia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych wprowadziła wymóg przeprowadzenia badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw. W październiku 2015 r. przeprowadzono badanie 88 zakładów pracy z powiatu starachowickiego. Lista przedsiębiorstw wybranych do badania została wygenerowana losowo i automatycznie spośród wszystkich przedsiębiorstw kiedykolwiek współpracujących z Powiatowym Urzędem Pracy. Udział w badaniu był dobrowolny, jednak przedstawiciele nie wszystkich zakładów pracy chcieli udzielić odpowiedzi na pytania. Rozkład wielkości przebadanych przedsiębiorstw ilustruje poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 20. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w 2015 r.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	51
od 10 do 49 osób	27
od 50 do 249 osób	9
od 250 i powyżej	1
Razem	88

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

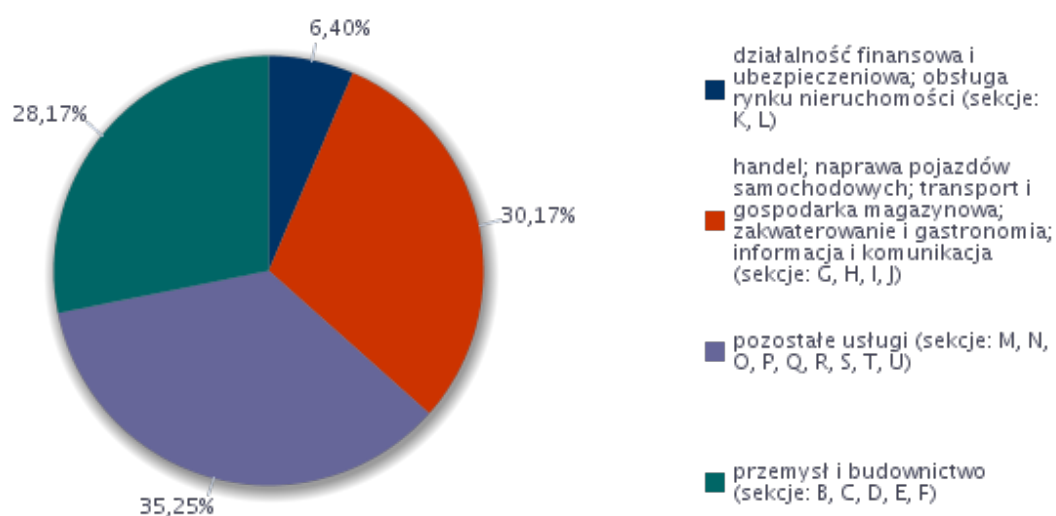
Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Przebadane przedsiębiorstwa były zróżnicowane ze względu na rodzaj prowadzonej działalności. Wśród ankietowanych firm pojawiły się m. in. firmy prowadzące szeroko pojęte usługi w tym oświatą, zdrowiem, firmy handlowe, zajmujące się naprawą pojazdów samochodowych, transportem, usługami hotelowymi i gastronomicznymi, a także firmy przemysłowe i budowlane.

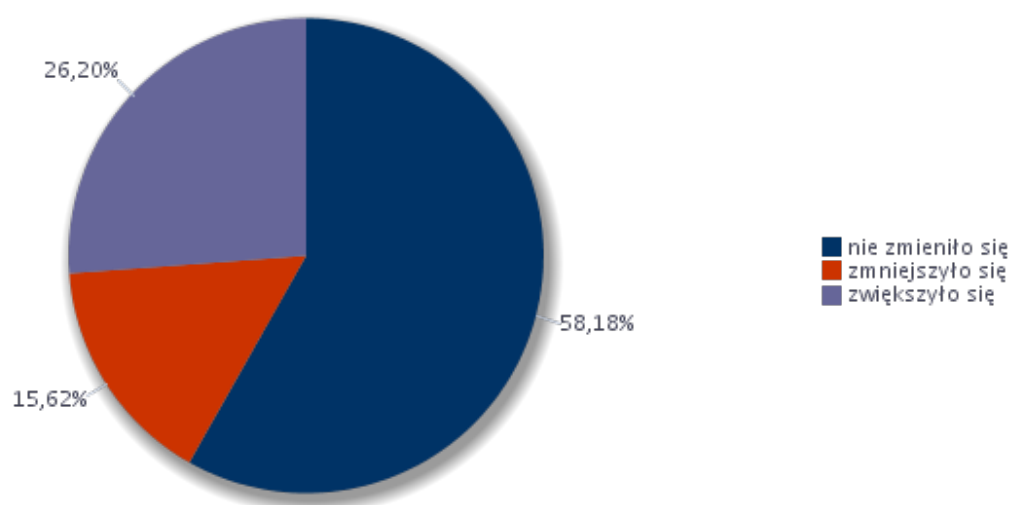
Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

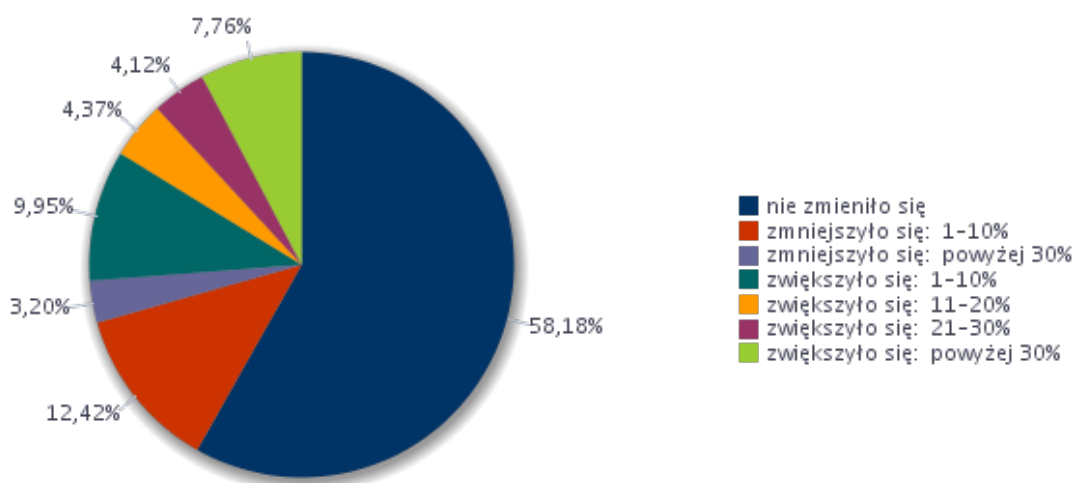
Nieco ponad połowa przebadanych firm deklarowała, że stan zatrudnienia w 2015 r. nie uległ zmianie. Więcej z przebadanych firm podało, że zwiększyło, niż zmniejszyło zatrudnienie w ubiegłym roku. Ponad 7 % firm zwiększyło zatrudnienie o ponad 27 % stanu zatrudnienia. Tylko ponad 3 % firm zadeklarowało zmniejszenie zatrudnienia o ponad 16 %. Wykresy 7 i 8 pokazują odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 r.

Wykres 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 r.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Wykres 8. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 r. - dane szczegółowe.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Na podstawie ankiety udało się ustalić, że najczęściej w 2015 r. przedsiębiorstwa zatrudniały pracowników w następujących zawodach:

- akwizytor,
- dekarz,
- dyrektor handlowy,

- frezer,
- inżynier budownictwa – budownictwo ogólne,
- kierowca samochodu dostawczego,
- kierownik do spraw strategii i planowania,
- konserwator części,
- magazynier,
- murarz – tynkarz,
- nauczyciel fizyki i astronomii,
- nauczyciel języka polskiego w szkole podstawowej,
- nauczyciel przedszkola,
- operator maszyn do obróbki skrawaniem,
- operator maszyn drogowych,
- operator maszyn introligatorskich,
- pilarz,
- pomoc kuchenna,
- przedstawiciel handlowy,
- robotnik placowy,
- sortowacz,
- specjalista do spraw marketingu i handlu,
- sprzedawca,
- technik elektryk,
- technik prac biurowych,
- ślusarz.

Wśród pytań podanych w ankiecie znalazły się także pytania o pożądane cechy i umiejętności jakie potrzebne są według pracodawców na poszukiwane przez nich stanowiska pracy. Poniższa tabela prezentuje takie właśnie cechy i umiejętności dla wybranych zawodów, w których pracodawcy zatrudniali pracowników.

Wśród umiejętności i cech pożądanych pracodawcy wskazywali na: planowanie i organizację pracy własnej a także współpracę w zespole. Niemniej ważne są także doświadczenie w zawodzie, komunikatywność. Ponadto pracodawcy wskazywali na umiejętność czytania ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, przedsiębiorczość, inicjatywność i kreatywność, sprawność psychofizyczną i psychomotoryczną.

Natomiast pracodawcy nie uważali, że we wskazanych przykładowo zawodach potrzebna jest znajomość języków obcych, umiejętność wywierania wpływu, zarządzanie ludźmi, umiejętność wyszukiwania informacji czy dokonywanie analiz i wyciąganie wniosków.

Tabela 21. Pożądane cechy i umiejętności dla wybranych zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2015 r.

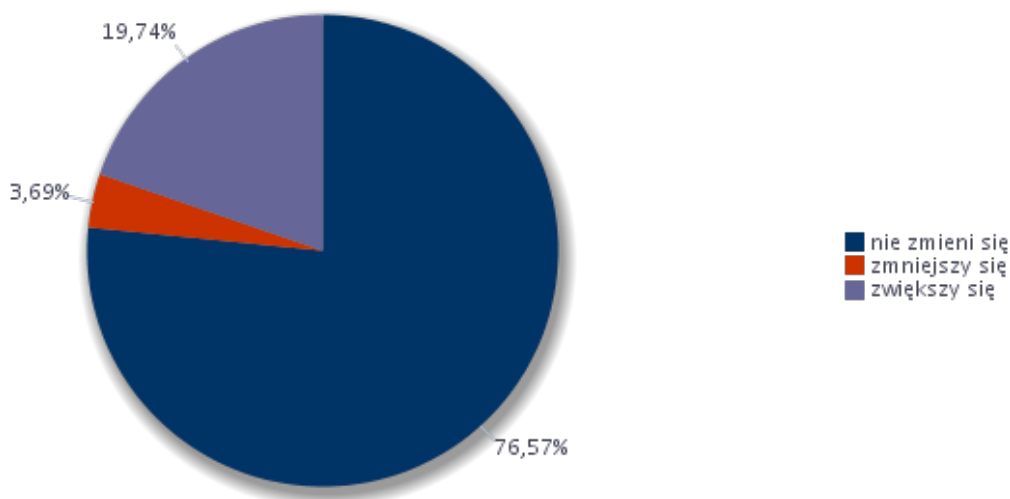
UMIEJĘTNOŚCI I CECHY	Zawód									
	Dekarz	Frezer	Kierowca samochodu dostawczego	Kierownik ds. strategii i planowania	Magazynier	Murarz-tylnik	Operator maszyn o obróbki skrawaniem	Operator maszyn drogowych	Pilarz	Ogółem (bez względu na zawód)
	Wskaźnik struktury odpowiedzi									
Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w j. polskim	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	0,00%	6,25%
Dodatkowe uprawnienia	6,25%	6,25%	0,00%	0,00%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,14%
Doświadczenie zawodowe	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	0,00%	6,25%	6,25%	6,25%
Komunikacja ustna/ komunikatywność	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Obsługa komp. i wykorzystanie internetu	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%	2,23%	6,25%	6,25%	6,25%	0,00%	6,02%
Obsługa montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25%	6,25%	0,0%	6,25%	4,02%	6,25%	0,00%	6,25%	6,25%	5,14%
Planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,67%
Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,94%
Współpraca w zespole	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Wykonywanie obliczeń	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	2,23%	6,25%	0,00%	6,25%	0,00%	5,14%
Wyszukiwanie inf., analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	0,00%	0,00	0,00%	5,83%
Wyuczony zawód	6,25%	6,25%	0,00%	6,25%	2,23%	6,25%	0,00%	6,25%	0,00%	5,67%
Wywieranie wpływu	0,00%	6,25%	6,25%	6,25%	2,23%	6,25%	0,00%	0,00%	0,00%	4,47%
Zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%	2,23%	6,25%	0,00%	0,00%	0,00%	4,91%
Znajomość języków obcych	0,00%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%	0,00%	0,00%	0,00%	2,88%

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Na podstawie badania Powiatowy Urząd Pracy w Starachowicach otrzymał informację na temat zmian kadrowych jakie mogą nastąpić w 2016 r. w danym przedsiębiorstwie.

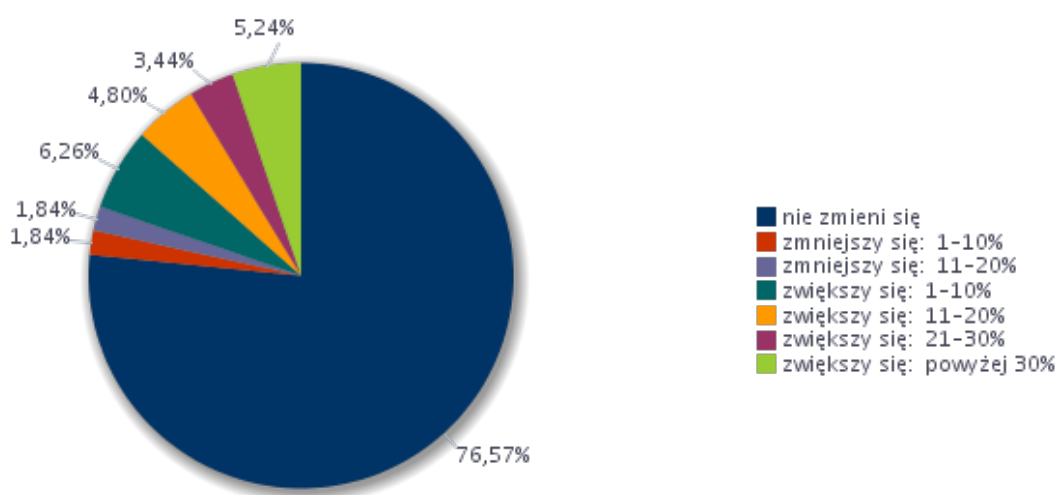
Większość pracodawców (76,5 %) nie przewidywało zmian związanych z zatrudnieniem w swojej firmie, około 20 % liczyło na zwiększenie zatrudnienia, a tylko 3,7 % pracodawców podało, że planują zwolnienia.

Wykres 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 r.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Wykres 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 r. - dane szczegółowe.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Tabela 22. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudnić pracowników w nadchodzącym roku.

Zawód	Wskaźnik struktury
Sprzedawca	11,89%
Inż. budownictwa – budownictwo ogólne	5,94%
Kierowca samochodu ciężarowego	5,94%
Mechanik samochodów ciężarowych	5,94%
Murarz – tynkarz	5,94%
Technik administracji	5,94%
Kontroler jakości wyrobów przemysłowych	5,14%
Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	5,14%
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	5,14%
Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	5,14%
Tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	5,14%
Kucharz	4,37%
Technik elektronik	3,94%
Technik elektryk	3,94%
Konserwator części / sprzętu	3,66%
Akwizytor	2,19%
Dekarz	2,19%
Księgowy	2,19%
Legislator	2,19%
Operator maszyn drogowych	2,19%
Pomocniczy robotnik drogowy	2,19%

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Tabela 23. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić (wybrane zawody).

UMIEJĘTNOŚCI I CECHY	ZAWÓD				
	Księgowy	Mechanik samochodów w ciężarowych	Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	Sprzedawca	Ogółem (bez względu na zawód)
	WSKAŹNIK STRUKTURY ODPOWIEDZI				
Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w j. polskim	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Dodatkowe uprawnienia	6,25%	6,25%	0,00%	6,25%	5,14%

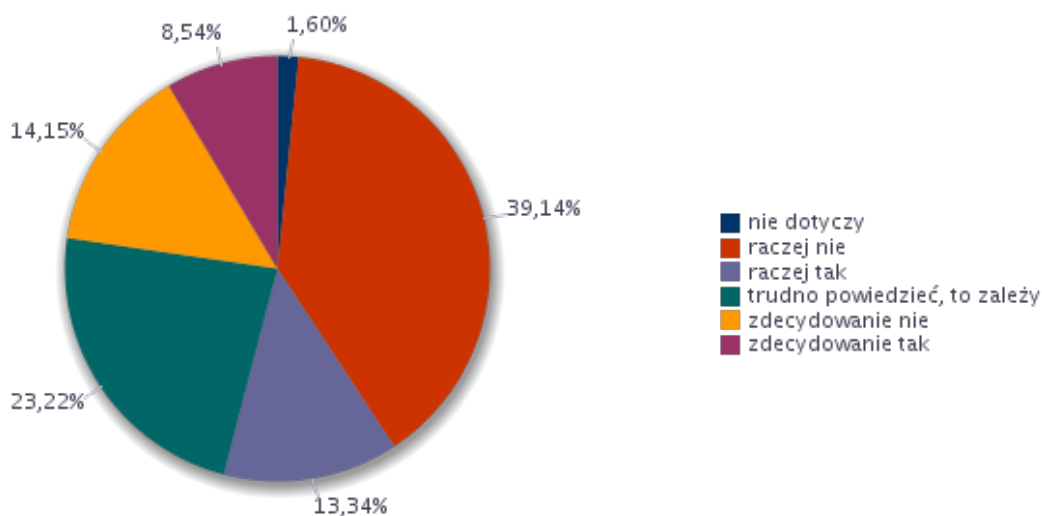
Doświadczenie zawodowe	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Komunikacja ustna/komunikatywność	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,02%
Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	6,25%	0,00%	0,00%	5,14%
Planowanie i organizacja pracy własnej	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Przedsiębiorczość i kreatywność	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,67%
Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	6,25%	6,25%	6,25%	5,94%
Współpraca w zespole	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%
Wykonywanie obliczeń	6,25%	6,25%	0,00%	6,25%	5,14%
Wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,83%
Wyuczony zawód	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	5,67%
Wywieranie wpływu	6,25%	0,00%	6,25%	6,25%	4,47%
Zarządzanie ludźmi / przywództwo	6,25%	6,25%	6,25%	6,25%	4,91%
Znajomość języków obcych	6,25%	6,25%	0,00%	0,00%	2,88%

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Pracodawcy zgłaszając oferty pracy przeważnie zwracają uwagę na doświadczenie zawodowe, komunikatywność, planowanie i organizację własnej pracy, przedsiębiorczość, umiejętność współpracy w zespole. Najmniej pożądaną przez pracodawców z naszego powiatu cechą jest znajomość języków obcych.

W badaniu, jakie przeprowadzał Powiatowy Urząd Pracy znalazło się pytanie dotyczące problemów jakie przedsiębiorcy mają z pozyskaniem nowych pracowników. Odpowiedzi pracodawców zostały przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 11. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 r.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Pracodawcy deklarowali, że „raczej nie” mają problemów ze znalezieniem pracowników. Takiej odpowiedzi udzieliło 39,14% pracodawców, natomiast 13,34% pracodawców podało, że „raczej tak” - mają problem z zatrudnieniem nowych pracowników. Zdecydowany problem z zatrudnieniem pracowników ma ponad 8 % pracodawców, a 14,15% pracodawców zadeklarowało, że zdecydowanie nie mają problemów z zatrudnieniem.

W badaniu ankietowym pracodawcy zgłosili zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy. Są to:

- inżynier budownictwa,
- kelner,
- kierowca samochodów ciężarowych,
- kucharz,
- mechanik pojazdów samochodowych,
- murarz i zawody pokrewne,
- operator maszyn do produkcji wyrobów papierniczych,
- operator sprzętu do robót ziemnych,
- pracownik sprzedaży,
- przedstawiciel handlowy,
- robotnik wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewny,

- robotnik wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej nie sklasyfikowany,
- technik elektronik,
- technik elektryk,
- ustawiacz i operator obrabiarek do metali,
- ślusarz i zawody pokrewne.

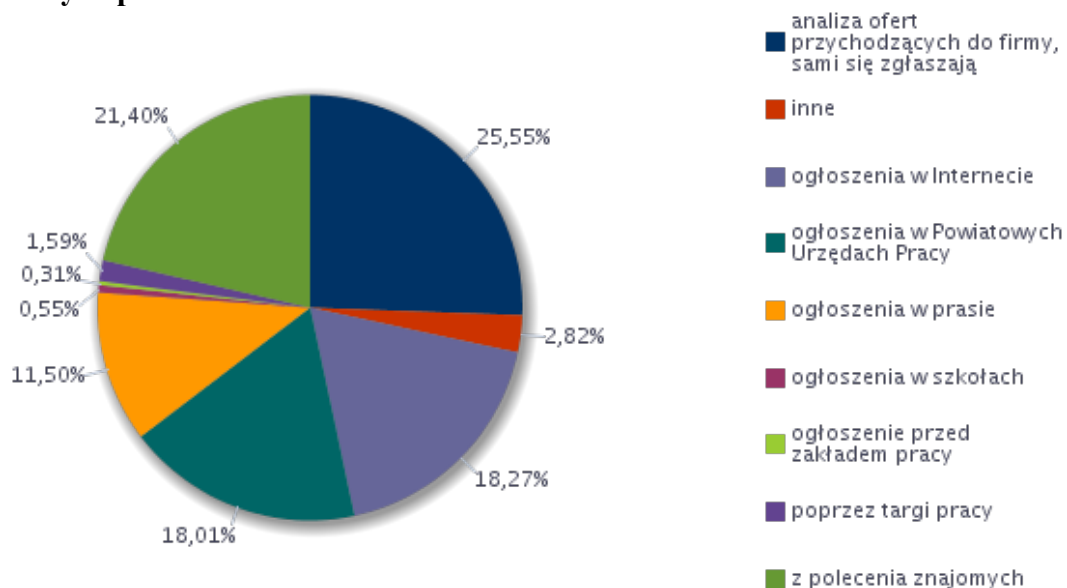
Poszukiwani są pracownicy posiadający konkretny zawód, jak i osoby wykonujący proste prace pomocnicze. Najważniejszą według pracodawców umiejętnością jest posiadanie doświadczenia w zawodzie. W niektórych przypadkach pracodawcy stawiają na przedsiębiorczość, inicjatywność i kreatywność. Często zdarza się, że w przypadku poszukiwania pracowników do prac nie wymagających szczególnego przygotowania zawodowego, pracodawcy podają jako wymaganie „chęć do pracy”.

Tabela 24. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

UMIEJĘTNOŚCI I CECHY	Zawód									
	Inżynierowie budownictwa	Kierowcy samochodów ciężarowych	Mechanicy pojazdów samochodowych	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej nie - sklasyfikowani	Technicy elektronicy i pokrewni	Technicy elektrycy	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	Ogółem (bez względu na zawód)
	Wskaźnik struktury odpowiedzi									
Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w j. polskim	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	4,88%	1,30%
Komunikacja ustna/ komunikatywność	7,69%	3,25%	7,69%	0,00%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	4,88%	2,98%
Obsługa komp. i wykorzystanie internetu	7,69%	3,25%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,13%
Obsługa montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	4,44%	7,69%	7,69%	0,00%	0,00%	7,69%	7,69%	0,00%	2,76%
Planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	7,69%	7,69%	7,69%	0,00%	0,00%	7,69%	7,69%	7,69%	4,47%
Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	4,44%	0,00%	7,69%	0,00%	0,00%	7,69%	7,69%	4,88%	4,62%
Współpraca w zespole	7,69%	3,25%	7,69%	7,69%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	2,82%	2,74%
Wykonywanie obliczeń	7,69%	3,25%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,54%
Wyszukiwanie inf., analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0,00%	0,00%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	7,69%	2,53%
Wywieranie wpływu	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,82%	2,83%
Zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0,00%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,89%
Znajomość języków obcych	7,69%	1,19%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,54%
Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	7,69%	7,69%	7,69%	0,00%	0,00%	7,69%	7,69%	7,69%	5,12%

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Wykres 12. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Źródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

Pracodawcy poszukują pracowników na różne sposoby. Najczęstszym sposobem jest indywidualny kontakt z poszukującymi pracy, którzy zgłaszają się do firmy, albo nadsyłają do firmy swoje dokumenty aplikacyjne (25,55%). Pracodawcy korzystają także z ogłoszeń zamieszczanych w internecie (18,27%) oraz zgłaszają oferty pracy w urzędzie pracy (18,01%). Ponad 11% pracodawców podało, że korzysta przy poszukiwaniu pracowników z ogłoszeń zamieszczanych w prasie. Ale drugim ze sposobów pozyskiwania pracowników jest sposób kontaktu z pracownikiem z polecenia znajomych (21,40%). Bardzo niewielu pracodawców poszukuje pracowników poprzez kontakt ze szkołami (0,55%). Pracodawcy zgłaszając ofertę pracy w urzędzie pracy, często żalą się, że nie mogą znaleźć odpowiedniego kandydata. Urząd też nie ma takich zarejestrowanych osób bezrobotnych, ponieważ nie ma szkół, które przygotowałyby odpowiednie kadry. Wydaje się więc, że ten sposób pozyskiwania pracowników, przynajmniej w niektórych zawodach, byłby bardzo korzystny zarówno dla pracodawców jaki i potencjalnych pracowników. Wymagałoby to jednak wspólnych kontaktów pracodawców ze szkołami. Pracodawcy powiatu starachowickiego poszukują pracowników w zawodach, które zostały wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 25. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do powiatowych urzędów pracy.

Zawód	Wskaźnik struktury
Kierowca samochodu ciężarowego	8,84%
Technik elektryk	5,70%
Nauczyciel przedszkola	5,10%
Sprzedawca	5,10%
Mechanik samochodów ciężarowych	3,73%
Nauczyciel matematyki	3,73%
Operator płyt do produkcji płyt i sklejek	3,73%
Pilarz	3,73%
Pomoc kuchenna	3,73%
Przedstawiciel handlowy	3,73%
Robotnik gospodarczy	3,23%
Sortowacz	3,23%
Intendent	3,23%
Nauczyciel upośledzonych umysłowo (oligofrenopedagog)	3,23%
Operator maszyn do obróbki skrawaniem	3,23%
Operator maszyn do produkcji opakowań z papieru i tektury	3,23%
Pomocniczy robotnik budowlany	3,23%
Kucharz	2,74%
Operator maszyn introligatorskich	2,47%
Technik elektronik	2,47%
Bibliotekarz	1,37%
Dekarz	1,37%
Kelner	1,37%
Kierowca samochodu dostawczego	1,37%
Księgowy	1,37%
Legislator	1,37%
Magazynier	1,37%
Operator maszyn drogowych	1,37%
Pielęgniarka	1,37%
Pomocniczy robotnik drogowy	1,37%
Szwaczka maszynowa	1,37%
Technik administracji	1,37%
Technik prac biurowych	1,37%

Zródło: Opracowanie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla PUP w Starachowicach.

6. Prognoza rynku pracy.

Ostatnia część monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma celu określenie kierunków szkolenia i aktywizacji bezrobotnych dla zapewnienia lepszego zaspokojenia potrzeb lokalnego rynku pracy. W 2015 r. wprowadzono nową formę badania rynku pracy – barometr zawodów. Barometr jest krótkookresową prognozą sytuacji w zawodach deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych. Badanie miało charakter jakościowy, a jego wyniki powstały w oparciu o metodę „panelu ekspertów” czyli wymianę opinii na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy przez przedstawicieli różnych organów i instytucji. Podstawowym założeniem badania była analiza rynku pracy w oparciu o informacje, których nie ma w statystykach. Dane na temat liczby ofert pracy oraz liczby osób zarejestrowanych w konkretnym zawodzie stanowiły w badaniu jedynie funkcję pomocniczą. Uczestnicy dyskusji oceniali tylko te zawody, które występują w danym powiecie. Wynikiem badania jest lista przewidywanych zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych w powiecie starachowickim w 2016 r.

Barometr zawodów 2016

powiat starachowicki

www.barometrzedawodow.pl

DEFICYT	RÓWNOWAGA	NADWYŻKA
<p>Brukarze Cukiernicy Dekarze i blacharze budowlani Diagności samochodowi Fryzjerzy Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych Graficy komputerowi Inżynierowie mechanicy Kadra kierownicza, menedżerowie Kierowcy ciągnika siodłowego Kierowcy samochodu ciężarowego</p>	<p>Kierownicy sprzedaży Kosmetyczki Krawcy i pracownicy produkcji odzieży Lakiernicy samochodowi Masarze i przetwórcy ryb Mechanicy pojazdów samochodowych Monterzy okien i szklarzy Murarze Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów zawodowych Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru</p>	<p>Operatorzy obrabiarek skrawających Piekarze Pielęgniarki Pracownicy przetwórstwa metali Robotnicy obróbki drewna i stolarze Spawacze metodą MIG/MAG Spawacze metodą TIG Specjaliści automatyki i robotyki Spedytorzy i logiści Ślusarze Tapicerzy</p>
<p>Administratorzy systemów komputerowych Agenci ubezpieczeniowi Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych Animatory kultury Architekci i urbaniści Architekci krajobrazu Archiwiści i muzealnicy Betoniarze i zbrojarze Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej Biologzy, biotechnolodzy, biochemicy Blacharze samochodowi Ceramicy i rzemieślnicy obróbki szkła Dentyści Doradcy finansowi i inwestycyjni Dziennikarze i redaktorzy Elektromechanicy i elektromonterzy Fakturzyści Farmaceuci Fizjoterapeuci i masażyści Floryści Fotografowie Geodeci i kartografowie Geologowie, geografowie i geofizycy Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy Hydraulicy Inspektorzy nadzoru budowlanego Instruktorzy nauki jazdy Instruktorzy rekreacji i sportu Instruktorzy rytmiki i tańca Inżynierowie budownictwa Inżynierowie chemii i chemicy Kamieniarze Kelnerzy i barmani Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów dostawczych</p>	<p>Kierowcy samochodów osobowych Kierownicy budowy Koordynatorzy projektów unijnych Kucharze Lakiernicy wyrobów drzewnych i metalowych Lekarze Listonosze i kurierzy Magazynierzy Malarze budowlani Monterzy elektronicy Monterzy instalacji budowlanych Monterzy konstrukcji metalowych Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych Obuwnicy Ogrodnicy Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Operatorzy maszyn włókienniczych Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych Operatorzy wózków jezdniowych Opiekunki dziecięce Palacze kotłów CO Położne Pomoce kuchenne Posadzkarze Pracownicy ds. budownictwa drogowego Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Pracownicy fizyczni Pracownicy obsługi ruchu szynowego Pracownicy pralni i prasowni Pracownicy produkcyjni Pracownicy przetwórstwa spożywczego</p>	<p>Pracownicy służb mundurowych i ochrony Pracownicy sprzedaży internetowej Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy Programiści i administratorzy stron internetowych Projektanci i administratorzy baz danych Przedstawiciele handlowi Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek Psycholodzy i psychoterapeuci Ratownicy medyczni Recepcjoniści i rejestratorzy Robotnicy budowlani Robotnicy obróbki skóry Robotnicy poligraficzni Samodzielni księgowi Sekretarki Spawacze ręczni gazowi Spawacze ręczni łukiem elektrycznym Specjaliści ds. finansowych Specjaliści ds. marketingu i sprzedaży Specjaliści ds. organizacji produkcji Specjaliści ds. rynku nieruchomości Specjaliści ds. zamówień publicznych Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Specjaliści ds. zastosowań informatyki Sprzątaczk i pokojowe Sprzedawcy i kasjerzy Szefowie kuchni Technicy elektrycy Technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie Terapeuci zajęciowi Tynkarze Weterynarze Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych Zaopatrzeniowcy i dostawcy</p>
<p>Asystenci i technicy dentyści Cieśle i stolarze budowlani Ekonomiści Filolodzy i tłumacze Inżynierowie inżynierii środowiska Mechanicy maszyn i urządzeń Monterzy maszyn i urządzeń Nauczyciele języków obcych, lektorzy Nauczyciele nauczania początkowego Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej</p>	<p>Pedagodzy Plastycy i dekoratorzy wnętrz Politolodzy, historycy i filozofowie Pracownicy administracyjni i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej Pracownicy socjalni Prawnicy Robotnicy leśni Rolnicy i hodowcy</p>	<p>Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych Specjaliści administracji publicznej Specjaliści ds. bezpieczeństwa i jakości Specjaliści elektroniki i telekomunikacji Specjaliści ochrony środowiska Specjaliści rolnictwa i leśnictwa Specjaliści technologii żywności i żywienia Technicy budownictwa Technicy informatyki Technicy mechanicy</p>

Źródło: Barometr zawodów 2016. Raport podsumowujący badanie w województwie świętokrzyskim, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2016 r, str. 46.

Duże znaczenie dla poznania sytuacji na rynku pracy w powiecie starachowickim mają także wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw przeprowadzone w 2015 r. Na podstawie tego badania można poznać sytuację pracodawców działających na powiatowym rynku pracy, zapoznać się z potrzebami i trudnościami związanymi z zatrudnianiem nowych pracowników przez pracodawców.

W powiecie starachowickim przeważają małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniające od 27 do 51 pracowników. Dużych firm zatrudniających pracowników powyżej 250 osób zalicza się według ankiety jedno przedsiębiorstwo. Firmy prowadzą zróżnicowaną działalność. Przede wszystkim są to firmy prowadzące szeroko pojęte usługi np. budowlane, transportowe, gastronomiczne, hotelowe, ale także oświatowe i zdrowotne. Sytuacja firm w zakresie zatrudnienia jest stabilna. Prawie 60% pracodawców stwierdziło, że sytuacja w sprawach zatrudnienia nie zmieniła się. Więcej, bo 26,20% pracodawców deklarowało zwiększenie zatrudnienia, a 15,62% zmniejszyło stan zatrudnienia.

Pracodawcy zatrudniając pracowników cenią sobie przede wszystkim doświadczenie w poszukiwanym zawodzie. Z badania wynika, że cenią także planowanie i organizację własnej pracy i współpracę w zespole. Doceniają również przedsiębiorczość, kreatywność, a także wskazywali na umiejętność czytania ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim.

Pracodawcy nadal poszukują przede wszystkim sprzedawców, inżynierów budownictwa ogólnego, kierowców samochodów ciężarowych, mechaników samochodów ciężarowych, murarzy – tynkarzy.

Urząd pracy może służyć pomocą dla pracodawców wyszukując w swoim rejestrze osób bezrobotnych kandydatów o odpowiednich kwalifikacjach, a także organizując szkolenia i przekwalifikowania tych kandydatów. Dużą rolę powinna odgrywać współpraca pracodawców ze szkołami przygotowującymi uczniów do zawodu. Rozwój szkolnictwa zawodowego na poziomie zasadniczym, ale także na poziomie średnim powinien wpływać na jakość przygotowania zawodowego kandydatów do pracy.

Prognoza rynku pracy w powiecie starachowickim na 2015 r. prowadzi do następujących wniosków:

- w 2016 r. nastąpi dalszy spadek liczby osób bezrobotnych i stopy bezrobocia,
- zwiększy się liczba ofert pracy przede wszystkim w usługach,
- mogą powstawać nowe firmy zaliczane do małych i średnich przedsiębiorstw,
- zgłaszanie ofert pracy do urzędu pracy nadal będzie stanowić jeden ze sposobów poszukiwania pracy,
- urząd pracy nadal będzie jednym z organizatorów szkoleń w celu podniesienia swoich szans na znalezienie pracy.

SPIS TABEL

- Tabela 1. Poziom bezrobocia w Powiecie starachowickim od XII 2014 r. do XII 2015 r.
- Tabela 2. Dynamika przyrostu bezrobocia w Powiecie starachowickim na tle województwa świętokrzyskiego oraz kraju.
- Tabela 3. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) była największa w 2015 r.
- Tabela 4. Napływ i odpływ bezrobotnych w 2015 r.
- Tabela 5. Dynamika napływu i odpływu bezrobotnych w Powiecie starachowickim.
- Tabela 6. Grupy zawodów, w których napływ bezrobotnych był największy w 2015 r.
- Tabela 7. Grupy zawodów, dla których wskaźnik płynności bezrobotnych był najwyższy w 2015 r.
- Tabela 8. Napływ osób bezrobotnych poprzednio pracujących w 2015 r.
- Tabela 9. Struktura długotrwale bezrobotnych według płci, wieku, wykształcenia.
- Tabela 10. Grupy zawodów, dla których wskaźnik długotrwałego bezrobocia był najwyższy w 2015 r.
- Tabela 11. Oferty pracy- wolne miejsca pracy, oferty subsydiowane – napływ w poszczególnych miesiącach 2015 r.
- Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2015 r.
- Tabela 13. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 r.
- Tabela 14. Grupa zawodów zrównoważonych w 2015 r.
- Tabela 15. Ranking grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2015 r.
- Tabela 16. Ranking grup zawodów nadwyżkowych w 2015 r.
- Tabela 17. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Starachowicach na koniec grudnia 2015 r.
- Tabela 18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 r.
- Tabela 19. Bezrobotni bez zawodu w 2015 r.
- Tabela 20. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w 2015 r.
- Tabela 21. Pożądane cechy i umiejętności dla wybranych zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2015 r.
- Tabela 22. Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku.
- Tabela 23. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić (wybrane zawody).
- Tabela 24. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.
- Tabela 25. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Ilość osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2014 oraz 2015 r.
(porównanie rok do roku).

Wykres 2. Napływ i odpływ osób bezrobotnych w Powiecie starachowickim w 2015 r.

Wykres 3. Zmiany zachodzące w stopie bezrobocia w Powiecie starachowickim w 2015 r.

Wykres 4. Struktura osób bezrobotnych według wieku w Powiecie starachowickim.

Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

Wykres 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 r.

Wykres 8. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 r. - dane szczegółowe.

Wykres 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 r.

Wykres 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujący zmiany w zatrudnieniu w 2016 r. - dane szczegółowe.

Wykres 11. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 r.

Wykres 12. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Podział administracyjny Powiatu starachowickiego.

Rysunek 2. Prognoza zapotrzebowania na pracowników w Powiecie starachowickim w 2016 r.